

Lidércfény

amatőr kulturális folyóirat

www.lidercfeny.hu

IV. évfolyam, 12. szám, 2010. december

Szépirodalom

Fantasy

Történelem

Beszámoló

Könyvajánló

Ehavi számunk alkotói:

**Mia, Mab Tee, Bódai-Soós Judit, Strahalov, Fuvallat,
Maggoth, Craz, Aardvark, Kapitány, Homoergaster,
Lidércfény HQ, Gyenge István "Nicola"**

Tartalom

SZÉPIRODALOM

Karácsonyi fohász /Aardvark/ .....3.

Téli mese /Maggoth/ .....5.

Vadalma /Craz/ .....11.

VERSEK

Hant /Mia/ .....7.

Hontalan remény /Mab Tee/ .....7.

Kész /Strahalov/ .....7.

A gyermek /Fuvallat/ .....7.

Boszorkánytűz /Bódai-Soós Judit/ .....7.

Néma sikoly /Mab Tee/ .....7.

TÖRTÉNELEM

Évforduló: A Flight 19 repülőraj eltűnése,
1945. december 5. /Homoergaster/ .....8.

NEOPRIMITIVIZMUS

Kiküldött tudósítónk jelenti /Craz/ .....11.

BESZÁMOLÓ

Egy Fantasztikus Nap
2010-ben /Lidércfény HQ/ .....12.

KREATÍV ÍRÁSMŰHELY

Gyenge István "Nicola" rovata .....14.

KÖNYVAJÁNLÓ

Lawrence David Kusche: A Bermuda-háromszög
rejtélye – megfejtve /Kapitány/ .....16.

IMPRESSZUM:

**Lidércfény amatőr kulturális folyóirat
IV. évfolyam. 12. szám, 2010. december**

Kiadja a Lidércfény Online Kulturális Magazin
Megjelenik minden hónap második felében.

Borító: Tasi Zsuzsa: Babydragon for christmas
<http://www.tasart.hu>

Felelős és tördelőszerkesztő:

Bognár Zsolt (Jimmy Cartwright)

Tartalmi szerkesztő: Török Viktor (Kapitány)

Olvasószerkesztő: Túri András (Homoergaster)

Grafikai munkatársak: Bognár Attila
(WhiteRaven)

Támogatónk: Szabó Dénes és családja

E-mail: lidercfeny@sentesinfo.hu

Internet: www.lidercfeny.hu

Nyomdai munka: SZVSZ Kft. nyomdaüzeme
6600 Szentés, Petőfi u. 1.

Hírek röviden

Megjelent a Penna Magazin karácsonyi száma

Letölthető a Penna Magazin karácsonyi száma.

A tartalomból:

- Megemlékezés Lennonról Mansfieldtől;
- Bíró Szabolcs a Titokzatos folyó c. filmet ajánlja;
- Mansfield interjúja Bokor Pállal az Obama könyv bemutatója kapcsán;

- Éves mozivisszatekintő - Kulik Yvette.

És még sok más...

http://tintaklub.hu/media/2010_penna-december.pdf

Magyar Fantasy Irodalmi Díj

A Karcolat Irodalmi és Művészeti Tehetségkutató Egyesület 2010.12.04-én **KIMTE Magyar Fantasy Irodalmi Díj** néven (továbbiakban: Díj) létrehozta Magyarországon a fantasy és a hozzá kapcsolódó társ műfajokat népszerűsítő, a színvonalas teljesítményt jutalmazó, minőségi kötetek kiadását ösztönző irodalmi díjat, ami évente regény és novella kategóriában kerül átadásra.

A Díj honlapja a <http://kimte.hu> címen érhető el. Minden érdeklődőt szeretettel várnak!

Zsoldos Péter Díj 2011

Az Avana Egyesület várja a 2011. évi Zsoldos Péter-díj nevezéseit a kiadóktól és a szerzőktől.

A díjra nevezhető minden magyar nyelven írt, 2010. január 1. és 2010. december 31. között - legalább 500 nyomtatott példányban - megjelent sci-fi témájú REGÉNY, KISREGÉNY, és NOVELLA (egy szerzőtől maximum 3 novella nevezését fogadjuk). A nevezéseket folyamatosan fogadjuk a felhívás megjelenésétől kezdve.

A nevezések leadásának határideje: 2011. február 15.

A műveket nevező személynek meg kell adnia: a mű címét, kisregény és novella esetében azt is, hogy melyik kötetben jelent meg a mű. Minden kategóriában kérjük megadni, a művek megjelenésének pontos dátumát, ami a boltokba kerülés időpontja, és álneves publikáláskor a szerző magyar nevét is.

A magánkiadásoktól példányszám igazolást is kérünk, mely legkésőbb a nevezési határidő lejártáig érkezzen meg.

Nevezésnek a hét (7) köteles példány beérkezése számít, a nevezés ténye a kötetek beérkezése után kerül ki az avana.hu weboldalunkra.

A nevezett novellákat az Avana Egyesület fénymásolt formában is elfogadja, amennyiben azt a megjelent kiadványból másolták ki, és bizonyítottan a fent megadott időben jelent meg.

A nevezéseket a következő címen várja a díj koordinátora Kovács Andrea: rhewa74@hotmail.com

Az e-mail levelekben a tárgy helyén kérjük feltüntetni: Zsoldos Péter díj 2011.

Kérjük, hogy a feladó minden esetben adja meg teljes polgári nevét.

A zsűri elnöke: **Dr. S. Sárdi Margit** egyetemi docens

A zsűri tagjai: **Szentesi Ágnes**, nyelvész; **Mandics György**, író; **Pusztay István**, a Szeftantor szervezője, **Csák Tamás**, az Avana Egyesület tagja, és **Vásárhelyi Lajos**, kritikus.

Örökös tiszteletbeli tag: **Zsoldos Dávid**.

Eredményhirdetésre és az ünnepélyes díjkiosztásra 2011. június 25-én a HUNGAROCON Országos Sci-fi Találkozó második napján kerül sor.

Az Avana Egyesület, nevezési ajánlásokat olvasóktól is elfogad, amely ajánlással megkeressük a mű kiadóját, de az ajánlott művek listájáról minden esetben a szerzők és a kiadók jogosultak dönteni.

Decemberi fohász

Eddig sosem töprengtem a tél kezdetén azon, hogy mit is kérek karácsonyra. No nem azért, mert nem volt szükségem soha semmire, nem is azért, mert annyira önzetlen volnék, vagy éppen hogy konok, és azt mondom: elég, ha én adok másoknak, s csak nevetek a többiek görcsös igyekezetén, ahogy próbálnak a kedvemben járni. Nem ilyen okok játszottak közre; inkább csak a gondtalanság, a folyamatos kényelem, az ötvenévnnyi elkényeztetettség, a hiányok hiánya, a szükség távolléte, de főként az a biztos és biztonságos élet, ami burokként óvott attól, hogy kérnem kelljen ahhoz, hogy megadassék.

Majdnem fél évszázada élek a földön. Jártam az elmúlt században és a jelenlegiben is. Vallástalanul, Isten nélkül nőtem fel: akkoriban nem jártak annyian templomba, ellene szólt a propaganda, és az egyszerűbb népek – ahogy az én szüleim is – vagy megkeresztelték gyermekeiket vagy nem, vagy eljártak templomba vagy nem.

Engem ugyan reformátusként emlegettek, úgy hiszem, meg is kereszteltek, mégis az áhitat és az ima csak annyira tudott közel férközni hozzám – hogy ott állt a könyvespolcon a nagymamám Bibliája, amiről jóformán annyit tudtam, hogy van benne Ó- és Újtestamentum: az egyikben főleg Mózes könyvei, míg az utóbbiban Jézusról írott evangéliumok találhatók. Ahhoz pedig több évről kellett eltelnie, és végül egy orosz halottól, Bulgakovtól tudtam meg, kit rejt a könyv igazán. Ennél sokkalta érdekesebbnek látszott, hogy lapozás közben minduntalan apró, színes képek kerültek elő a sűrűn teleírt oldalak közül: egy pástortoróttal sétáló férfi, bárányok vagy egy gyermekét tartó asszony. De ezek a képecskék sem hozták közelebb az égiet; valójában egyetlen olyan esetre sem emlékszem, hogy családostul bementünk volna a templomba.

A karácsony és a templom összefüggésében egyedül a Luca széke maradt meg élénken, de azt sem a szüleimtől, hanem kisiskolás barátaim elstutogott titkaiból ismertem meg: „December tizenharmadikán kell elkezdeni, és naponta egyet faragni a széken.” Azon el sem gondolkodtam, hogy miként kezd el a székgyártást az ember, és mi az, hogy napi egy faragás, de nem is ez volt akkor a fontos, mert a misztérium, a szellemvilág közelsége a lényeg! A titok folytatásaként az elkészült lucaszékét magunkkal kell vinnünk szenteste a templomba.

Nem tudok továbbmenni anélkül, hogy el ne gondolkodjak azon, vajon miként lehetett ezt megvalósítani? Sokkal földhözragadtabbak ma már a gondolataim, nem tudok elsiklani az epikus részletek mellett, ha nem elég világosak: „Miként is visz be az ember egy széket a templomba?” – Aztán némi tünődés múltán megválaszolom magamnak: „Szétszerelve, a ruhája alatt.” – No, ez már kézzelfogható megoldás. Legyen! Bent vagyunk hát a templomban, kabátom alatt a székel, feltehetően katolikus templom, mert ott van szentestén az éjféle mise.

Egyetlen alkalommal voltam éjféle misén – valójában ez nem igaz, de ez volt a legkorábbi és a legemlékezetesebb alkalom, így inkább azt mondom: a legelső éjféle mise az életemben 1990 karácsonyán történt. Nem csak a helyszín izgalmas, nem csak az időpont, hanem az összes történet egy igazi képeslap, afféle örökös emlékszilánk, amelyet nem homályosítanak az eltelt évtizedek.

Hárman voltunk, majdnem négyen.

Józsai, a szomszéd fiú Renault 5-ösével mentünk; fiatalság, bolondság, minden együtt volt egy izgalmas szentestéhez. Friss porhó az úton, csak úgy szaladt velünk a piros autó! Józsai ötlete úgy szólt: menjünk éjféle misére, ne üljünk a körfolyosós pesti bérház harmadik emeletén az apró lakásban összezárva egy fenyőfával. És hová menjen az ember, ha misére támad kedve?

A környéken legalább három templom található emberi közelségben, egyikhez sem kell negyedóránál többet sétálni, de mi nagyobbra vágytunk. A legnagyobbra. Tehát irány: Esztergom, a bazilika, mert ha már szentmise, ha már éjféle, ha már szenteste – más szóba sem jöhet. Összenéztünk a párommal, és már el is döntöttük: mehetünk.

A feleségem nagy pocakja miatt a hátsó ülésre kényszerült – mindenórás terhes –, és csak reméltük, hogy nem útközben jön rá a szülhetnek. Végül is december végére volt kiírva, és odáig még van egy egész hét. Ezért voltunk majdnem négyen: Józsi egyedül, Mariann a pocakkal és én.

Alig jártak az utakon. Késő este, karácsony, behavazott fák – forgalom: semmi. Hogy még izgalmasabb legyen, Szentendrén letértünk a tizenegyesről, ami a Duna-parton kóválygott unalmasan, mert nekünk hegyek kellettek és éjszakai csúszós, havas serpentin. Át a hegyeken, keresztül a Pilisen, szívünk egy-egy kanyar előtt a torkunkban. Az éles fordulók és a reflektor gyakran vetítették szemem elé a szalagkorlátot, de jó kis autó az a Renault, és talán jó vezető az a Józsi. A végére csak kilyukadtunk Visegrád alatt, s onnan mindjárt jön Dömös, és már majdnem látszik Esztergom. Ott lesz valahol a hegyen, dombon, kanyaron túl.

Időben érkezünk, s a hideg nem érintett meg bennünket; az izgalom felfűtötte a vért – Józsi a vezetés izalma, Mariann a saját testében hordott eleven hősugárzó, engem a kaland és a kíváncsiság tartott magas hőfokon.

A huszadik sor tájékán, a baloldalon találtunk helyet. Amíg csak közelgett az idő, nézegettük a félhomályos boltíveket, gyertyatartókat, kegytárgyakat, képeket és a sötétben köröztünk szuszogó egyre nagyobb számú közönséget – talán hívókat. Éjfélre megtelt a bazilika, már nem jutott ülőhely mindenkinek: hát megálltak az érkezők a széksorok között, és egyre csak jöttek és jöttek, lassan mozdulni sem lehetett.

A szentmise elkezdődött, de a szertartásból semmire nem emlékszem. Az elején szólt a zene, énekeltek, talán a többiek is csatlakoztak a kórushoz, nem vagyok biztos, mert a mi történetünk nem az áhitatról és nem a hitről szólt. Azon a ponton kezdődött, amikor a templom hátulja felől belépett az egyik egyházi szereplő. Aranyszegélyes fehér ruhában lépkedett, és kezében lassan lengtet egy füstölő. A tömjén erős illata bejárta az egész bazilikát, és akkor én szerencsétlen módon odasúgtam a kedvesemnek – de Józsi is hallotta –, hogy „Nézd, kigyulladt a retikülje!”

Ha valamit tilos, de tényleg tilos megtenni, az a hangos nevetés a karácsonyi szentmise alatt. Egy templomban máskor is feltűnést keltene egy nevető ember, hát még az év legszentebb ünnepén, az ország legnagyobb templomában! A tiltás azonban nincs hatással a rekeszizmokra. Sőt! A hely, a sötét, a kényszerű csönd erős kontrasztot ad: a halk kuncogás ki-kicsúszik a szánon.

Az volt a legrosszabb, hogy vissza kellett tartani. Talán, ha nincs az a kényszer, nincsenek az ünnepélyes alkalomból fakadó gátlások, akkor elintéztük volna egy rövid kacajjal, no de körülöttünk mindenki síri csöndben ül vagy áll, most persze nincs énekszó, hogy elfedje lüktető gurgulázásunkat. Hallottam, hogy mind a ketten szenvednek, görcsösen vonaglanak, ahogy én is. Egymást erősítettük a visszafojtott nevetéssel, rázkódó vállunkkal, és egyre csak erősödött a késztetés. Néha úgy tűnt, már-már sikerül úrrá lennünk kikívánkozó hangos jókedvünkön, de aztán megint csak meghallottam, azt a jellegzetes orrfújásszerű göcögést, és én is egyre erősebb késztetéssel rángattam a rekeszizmomat. Könnybe lábadt a szemünk az erőlködéstől, öklünkkel, tenyerünk párnájával törölgettük, kedvesem arcán szétmázolódott a festék. Kívülről sírtunk, belülről a nevetés feszített.

Egyre közelebb éreztem a dicstelen véget. Már láttam, ahogy kitör belőlünk, és torkunk szakadtából hahotázunk az esztergomi bazilikában, az éjféle szentmisén, százak döbbenetére. Fékevesztett, harsány nevetőgörcsünk tönkreteszi majd az ünnepet. Belül nagyon szégyelltem magam, de az irányítás kezdett kicsúszni a kezemből. Az utolsó előtti pillanatban fogtam meg Mariann kezét, és rángattam magammal, ki a sorok közül, ki a templomból.

A szemem sarkából láttam, ahogy Józsi is ott botorkál mögöttünk. Aggódó tekintetek kísérték kivonulásunkat: két fiú és egy látványosan terhes lány, rázkódó vállal, könnyezve, zokogva tör át az áhítatra összegyűlt tömegen. „Vajon, mi történhetett szegényekkel?” A szánakozó emberek látványa csak fokozta a kirobbanni készülő, örült nevetőgörcsöt, könnyeimben át, rőfögve, apró csuklásokkal, ziháló görcsökkel tolakodtam a kijárat felé.

Egy örökkévalóságig tartott az út a kapuig. Folyton úgy éreztem, hogy most kitör belőlem, most már tényleg kitör! De megúsztuk, kijutottunk a templomból, s a kinti hidegben, a lépcsőkön állva, végre kiadhattuk magunkból az eddig visszafojtott, őrült jókedvet. Hosszú percekig kacagtunk, és nagyon nehezen tudtuk csak abbahagyni, még az is megfordult a fejemben, hogy a végén még megszül a párom a sok nevetéstől, de szerencsére nem így történt: a fiam szépen megvárta a szilvesztert, és a prognózis szerinti időben született.

Ha azon az estén lett volna nálam lucaszéke, talán visszafordulok, és az ajtóban ráállva, kacagva meglesem a boszorkányokat, bár elég csekély lett volna a várható haszon, főként, hogy a templom közönségéből nyilván senkit sem ismertem személyesen. Így csak a látványosság és a veszély maradt.

A titok szerint a székre állva azért lesznek láthatók, mert szarvat növesztettek, s a lucaszékéről nézve ez azonnal kitűnik, ám újszülött tudásomért meg is lakolhatok, ha nem vagyok résen. A boszorkányok nem tűrik a leleplezést, és széjjeltépnek, ha utolérnek. Tehát: spuri! Futás, de előtte okosan el kell szórni egy zacskó mákot – tízdekás, gondolom, elég lesz, de aki biztosra megy, vegyen fél kilót –, mert a gonosz öregasszonyok a saját szabályaik rabjai: mielőtt a nyomomba eredhetnének, össze kell szedniük a magvakat mind egy árva szemig! Ez pedig elég előny lehet ahhoz, hogy hazaérvén tűzre vesse az ember a székét, s ha így tesz, már meg is menekült!

De nem volt nálunk szék, és ha voltak is a misén boszorkányok, ők legalább rendesen viselkedtek, betartották a játékszabályokat – a magukét és a másokét is –, ami nekünk nem sikerült. A képzeletbeli székre állva félok, hogy a mi szarvaink lettek volna az egyetlenek.

Főként a bazilikában történtek alapján, utóbb azt gondolom, hogy az én Istenem nem teljesen egyezik meg azzal, amiről a nagymamám fekete Bibliája szól, mert a bosszúálló, parancsokat és egyéb követeléseket támasztó Isten biztosan nem hagyta volna, hogy a szent ünnepen az áhítat helyett fuldokolva kacagjunk, hogy gyermekként lucaszékéről suttogjunk a kőtáblák tanítása helyett.

Az én Istenemnek van humora, és velem nevet, sosem rajtam. És ez a jókedv töltött el Esztergomtól idáig, húsz éven át, és még ma is érzek valamiféle halványuló gondoskodást, mert akármerre is fordult a sorsom kereke, mindig kiszült a végére, hogy a baj valahogy elkerült.

Mégis, így december havában, húsz évvel később, attól félek, hogy netán megbántottam Istent a túlzott jókedvemmel. Talán a szeretete csak időt hagyott nekem, hogy felismerjem a hibáimat, és én eltékoztam ezt a haladékot, hiszen az elmúlt két évben minden arról szólt, hogy számot kell adjak magamnak a tetteimről, és meg kell küzdenem mindazokért, akiket vagy amiket eddig ingyen kaptam meg, s talán nem is becsültem eléggé. Félek, hogy Isten nem törődik már velem, feladta, hogy előcsalja belőlem azt, ami néki kedves.

Sosem fohászkoztam még hozzá, nem tudok könyörögni. Mindig azt tartottam: jobbra csak az könyörög, akinek hiányzik valami, és nekem nem kellett kérnem – eddig.

Most bajban vagyok, mert nem emlékszem az imákra, nem tudom, hogyan kell megszólítani Istent, hogyan meséljem el neki, hogy eddig jó volt, de most összedőlni látszik minden köröttem. Miként fogjak hozzá, hogy megértse: nekem többé nem ajándék kell, hanem lehetőség, ahol a szabad akaratom a magam és szerettem boldogulására fordíthatom – hogy erőt kérek, amivel le tudom gyúrni a balsorsot – hogy kicsiny szerencsét szeretnék, miáltal nem kell előlről kezdenem mindent – hogy békére vágyom, a mindennapok békéjére, amihez fogható nincs a világon.

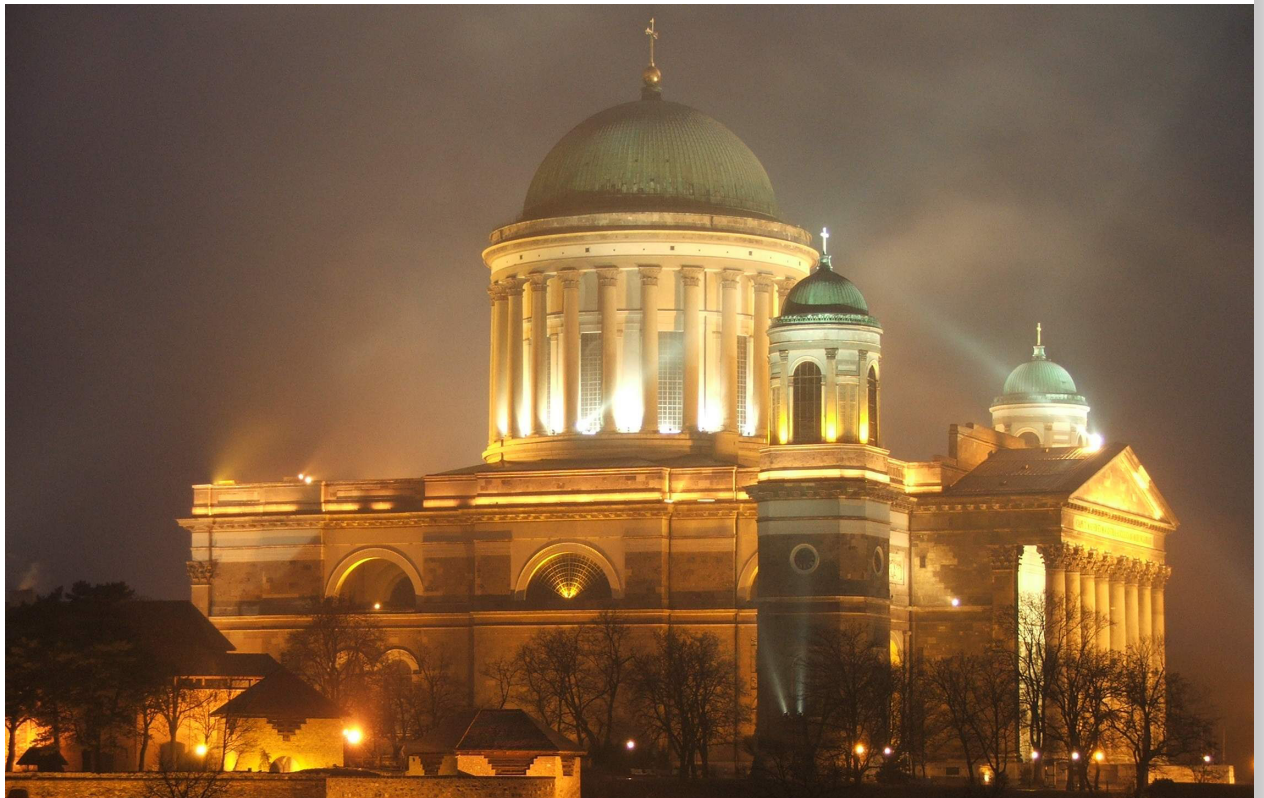
Nevetni szeretnék megint. Olyan önfeledten, ahogy akkor, mert az a nevetés húsz évre szólt, s most megint itt lenne az ideje.

Közeleg a karácsony. Nem tudom, hogy képes leszek-e elmenni bármilyen templomba, de a fohászhoz van már templomom: itt őrzöm a szívemben. Idén Istentől szeretnék valamit a fa alá, mert másoktól nem kérhetek ilyen nagyot. Bárcsak jobban figyeltem volna a nagymamám fekete könyvének szavaira, akkor most tudnám, hogy miként kell őt megszólítani.

Néhány szó maradt csupán a fejemben, egy kezdet, ami talán elég arra, hogy felbátorodjak, és tovább fűzzem a szavakat, és végül összeszedve a bátorságomat kimondjam a kérést, amit oly régóta visszafojtok, hogy már erőlködnöm sem kell, bennem ragad önszántából is – de most kibukik majd, mint az önfeledt nevetés.

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben.

Aardvark

Téli mese

1.

Tizenkét éves koromban északra rendelték apámat, Ivan Jefremovics Bartolovot egy Szverlov nevű település rendőrkapitányának. Kétemeletes házat kaptunk az államtól, melyből anyám, Irina Danilovics rövid idő alatt igazi otthonot varázsolt.

Elainte nehezen ment a beilleszkedés az iskolában, de leküzdöttem osztálytársaim távolságtartását, akik apám beosztása miatt tartottak tőlem. Így sem sikerült mély barátságokat kialakítanom. Nem viselkedett ugyan senki ellenségesen, mégis légüres tér vett körül.

December hatodikán, az ortodox egyház Szent Miklós ünnepén olyasmit láttam, ami kitörölhetetlenül az emlékezetembe vésődött. Szobám zúzmarás ablakából a kilencéves Nagyzezsda Szemjont figyeltem, aki télapóruhát viselő férfival haladt az utcán, kézen fogva.

A Szemjon-lányok hárman voltak: Vera, Nagyzezsda, Ljuba – hit, remény, szeretet-, akik közül a legidősebbel, Ljubával egy osztályba jártam. A hollófekeete hajú lányt hazakísértem néhányszor, így a hűgocskáival is összeismerkedtem.

A télapóruhás idegent helybélinek véltem, de elképzelni sem tudtam, ki lehet. Hosszú, piros köpenyt, ugyanolyan színű puttonyt, sűrű, fehér parókát és alszakállat viselt. Látványában nem lehetett felfedezni semmi ijesztőt, mégis balsejtelem fogott el...

Anyira erősen néztem kettejüket, hogy a kislány megérezte. Feltekintett ablakom felé, és integetett. Amikor visszaintegtettem, a kíséretében lévő férfi egyenesen rám meredt.

Bár messze voltak, úgy éreztem, pillantásából földöntúli gyűlölet sugárzik. Az a képzetem támadt, az ismeretlen mindjárt a szobámban terem, és rossz dolgokat tesz. Balsejtelem fogott el, ami azt súgta, rám és a kislányra sötét jövő vár. Ezt tehetetlenség követte, mert megsejtettem, mire leérek, nem fogom megtalálni őket.

Mégis lebírtam benutságomat, és kabátomat felkapva kirohantam a házból. Az égen hófelhők kavargógtak, a nyakamba szórták terhüket. Nem tántorítottak el, a hideg ellenére a nyomukba eredtem. Görcsbe szorult gyomorral meneteltem az ítéletidőben, végtelenül sokáig, míg végül feladtam. A kavargó hózáporban az orromig se láttam. Jó óra múltán keveredtem haza, ahol szót sem ejtettem a dologról. Szüleim a materialisták közé tartoztak, beszámolómat a képzelet szüleményének tartották volna.

Estére kiderült, Nagyzezsda nem tért vissza az otthonába, kétségbeesett szülei a rendőrséghez fordultak. Beállt az éj, mire az egyik járőr a kislány élettelen testére talált. Apám személyesen ment ki a város szélén fekvő, elhagyott kőbányához, mit sem törődve az ünneppel. Szüleim kihallgatott beszélgetéséből megtudtam, a gyilkos egy szuronnal végzett Nagyzezsdával. Apám megfogadta: addig nem nyugszik, míg el nem kapja a tettest.

Nemcsak a Szemjon-családra, egész Szverlovra gyász borult.

A tragédia felébresztette a helyiek lelkében lappangó idegengyűlöletet. Az emberek komor arccal jártak-keltek, résnívű szűkült tekintettel figyeltek minden ismeretlent. Én azonban úgy véltem, a bűnös közöttük van, de bölcsebbnek láttam hallgatni. Arról a gyanúmról sem beszéltem, hogy jövő ilyenkor talán én következem. Ha megérezéseim nem lettek volna elegendőek, egy héttel a rémtett után a párnámon piciny, szív alakú medált találtam N. Sz. monogrammal, melyet a kislány mindig magánál hordott.

Aki odatette megölhetett volna, de csak figyelmeztetni akart, hogy én leszek a következő.

2.

Egy esztendőm maradt felkészülni. Magam sem tudtam, miért, a helyi könyvtárba kezdem járni, hogy a Téalpó mítoszt tanulmányozzam. A szentek életével foglalkozó kutatók rengeteg anyagot halmoztak fel, Miklós püspökről, melyek legfőbb alapját az Arany Legenda nevű kódex képezte.

A jeles egyházi személyiség karrierje Anatólia fővárosában, Myrában kezdődött, ahol rendszeresen váltogatták a klérus vezetőit. Kétszázhetvenben az egyház tagjai nem tudtak megegyezésre jutni a püspöki címért vívott versengésben, végül az egyik főpaprak álmában látomása támadt, melyben azt a sugallatot kapta, hogy a városkapu elsőként belépő, felszentelt szerzetest kell megválasztani. Ekkor érkezett Miklós pap, akit rögtön püspökké neveztek ki.

Az egyházmegyét nagy gonddal és erős hittel igazgatta. Mindenkiel jótékonykodott, szerette és segítette az embereket, kiváltképp a gyerekeket és a szegényeket, ráadásul tettei gyakran csodákkal párosultak.

Ezek még a halála után sem fogyatkoztak, egyik történet szerint egy házaspár azért imádkozott a szenthez, hogy utóda szülessen. Fohászuk meghallgattatott, az ég fiúgyermekkel áldotta meg őket, aki fölcseperedvén tengerre szállt apjával, hogy hálából díszes fogadalmi kelyhet vigyen Miklós myrai templomába. Útközben a gyermek éppen ezzel akart vizet merni a tengerből, amikor a hullámok közé veszett. Vigasztalhatatlan apja a történet ellenére teljesíteni akarta fogadalmát, de kénytelen volt sokkal egyszerűbb kelyhet tenni az oltárra, amit azonban egy láthatatlan kéz lesöpört onnan. A férfi halottnak vélt kisfia szaladt be a szent helyre, kezében az eredeti ajándékkal. Azt állította, amikor a vízbe zuhant, Szent Miklós az ölébe fogta és megmentette. Egy másik história szerint, amikor egy gonosz kocsmáros cefrével telt hordóba fojtott három kisgyereket, Miklós püspök feltámasztotta őket, miközben gyilkosuk a rettegéstől szörnyet halt.

Minél több információt szereztem a Téalpó figurává szelídült püspökről, annál inkább úgy éreztem, hogy küldetésem neki kell rendelnem. Ha csakugyan hiszek benne, és hozzá imádkozom, talán a szörnyeteg fölé kerekedhetek, aki épp az ő bőrébe bújva gyilkol.

A könyvtárost Alekszej Kozlovnak hívták; egérképű, kiálló fogú emberke volt, aki némi nyugtalansággal próbálta kifürkészni nem mindennapi érdeklődésemet, én azonban megőriztem titkomat.

Nagyzezsda halála óta semmi sem bolygatta fel Szverlovot. Apám és a keze alatt dolgozó apparátus továbbra sem talált nyomot. Nagyzezsda nővére, Ljuba feketében járt, úgy tűnt, örökre eltűnt arcáról a mosoly.

A naptár lapjai gyorsan peregetek, a kalendárium rövidesen megint decembert írt. Vészterhesen közeledett a nap, amikor végzetem lesújt rám.

Az utolsó éjen álmomban a helyi templom főhajójában álltam, és az egyik Szent Miklóst ábrázoló ikon a szemem láttára megelevenedett. Jledtemben felkiáltottam, bár tekintetéből szeretet sugárzott. Eltöltött a végső, megmagyarázhatatlan bizonyosság, hogy győzni fogok, a következő pillanatban pedig verítékben úszva felriadtam.

Kora hajnal volt, szüleim az igazak álmát aludták.

Agyam motollaként járt, egy belső hang azt súgta, fegyvert kell szereznem.

Nesztelenül apám szolgálati autójához osontam, mert eszembe ötlött a kesztyűtartóban rejtőző Makarov, amit mióta kineveztek kapitánynak, a kezébe sem vett többé.

Nem láttam be, mi bajt okozhatna, ha egy időre kölcsön veszem, hisz még a hiányát sem fogja észrevenni. A gondolatot tett követte, majd szobámba surrantam, és órákkal később eljártam, mintha akkor ébrednék. Reggeli után valami ürüggyel elszabadultam hazulról, és a kint dühöngő hóesésbe vettem magam.

Fogalmam sem volt, a gyilkos a nyomomban van-e, de mivel nem ért támadás, úgy döntöttem, megmelegszen kicsit a könyvtárban.

Kozlov fintorogva vette át kabátom, hogy a ruhatárba tegye. Bizonyára abban reménykedett, az ünnepnapon korábban bezárhat, bosszúságát leplezni sem próbálta.

Az olvasóteremben felengedtem, az órák repültek. Majdnem felugrottam, amikor az egérképű könyvtáros megjelent, és közölte, hogy záróra van.

Felvettem a kabátomat, aztán magam mögött hagytam a roskatag épületet, amely megdőlni látszott a szélben. Amikor kiléptem az utcára, fehér kavargás fogott körül.

3.

A Makarov gyógyírt jelentett nyugtalanságomra, lélegzetem páráként gomolygott. Céltalanul az utcán kóboroltam, felkínáltam magam gyilkosomnak, de semmi sem történt. Esteledett, mivel alig éreztem tagjaimat, úgy döntöttem, hazamegyek, mert szüleim aggódhatnak, hol késlekedek, ahelyett, hogy a csizmában dugott ajándékokban gyönyörködnek.

Házunk sötétbe burkolózva állt, amire nem erre számítottam. Úgy dukált volna, hogy égjenek a villanyok, baljós érzés fogott el. A kulcsot – mint mindig – a lábtörő alatt találtam, magyarázatot pedig odabent, miután fényt gyújtottam. A nappaliban levél várt anyámtól a lehajtott fedelű zongorán.

„Drága Misám!

Nagy baj történt. Moszkvai bűnözők próbálták átjutni Szeverlovon. Apád meg akarta állítani őket, és tűzpárbajba keveredett velük. Rejtély, miért, de nem tudott védekezni ellenük.

Öt lövést kapott, élet és halál közt lebeg. Az orvosok próbálják az állapotát stabilizálni, hogy megműthessék. Később felhívlak, ahogy tudok, jövők, de most nem hagyhatom magára.

A hűtőben találsz enni, ha megéheznél.

Csokol anyád, Irina.”

Álltam, kezemben a levéllel, és úgy éreztem, a világ a fejemre rogyott. Világos volt, hogy az én bűnöm az egész. Ha nem lopom el a pisztolyt, apám nem vált volna élő céltáblává.

Ekkor árny bukkant fel a nappali bejáratában, fehér parókát és szakállat viselt, testét vérvörös palást fedte. Lassan felém indult, kezében szurony csillogott.

Ereimben megfagyott a vér, mégis leküzdöttem bénultságomat. Kapkodva előrántottam a Makarovot, és rászegeztem.

– Állj, vagy lövök! – kiáltottam remegő hangon.

– Záróra, fiacskám! – mondta gúnyosan.

Amikor megrántottam a ravaszt, a pisztoly üresen kattant. Már tudtam, ki ő, bár az álcája jól takarta. Csakis Kozlov lehetett, egyedül neki adódott alkalma kivenni a fegyverből a töltényeket. Talán megérezte a kabátom súlyán, hogy benne lapul, amikor a ruhatárban felakasztotta.

Biztosan megfigyelt, és kulcsot szerzett az otthonomhoz, amit szüleim mindig a lábtörő alatt hagytak. Másként nem tudott volna bejutni, hogy Nagyezsda medálját a párnámra tegye.

Miután kivette a töltényeket, másolt kulcsával belépőzött a házba, és várt, mint pók a hálójában. Mosdatlansága

búze megcsapta arcomat. Ekkor fény töltötte be a nappalít.

A világosság egy természetes, vörös palástot viselő alakból áradt, akinek ősz haja és szakállja egyszerre sugallt magas kort, és időtlenséget. A gyilkos sóbálvánnyá vált, aztán sikolyra nyitotta a száját, de ajka némaságba dermedt. A váratlan vendég csupán egyetlen mozdulatot tett, mire láthatatlan rezonancia terjedt szét a térben.

A levegőben suhanó penge kétujjnyival a torkom előtt állt meg.

A könyvtáros kezében szorongatott szurony a visszájára fordult, és Kozlov saját magát nyársalta fel. Néhány percig a padlón vonaglott, aztán kiszenvedett. Percekig tartott, mire megmozdultam, hogy köszönetet mondjak megmentőmnek, de addigra eltűnt, mennyei fény ragadta el.

A sarokban álló telefon csörgése megtörte a pillanat varázsát, de ahogy felé botorkáltam, megéreztem, a csoda még nem ért véget. Anyám hangja hallatszott a kagylóból:

– Valami különös dolog történt, Misa... az apád... az apád egyszerűen lábra állt! Amikor az orvosok megvizsgálták, nem találták sebeket, sőt a lövedékeket sem a testében!

– Igazi csoda – mondtam rekedten.

– Megyünk haza fiam, veszünk neked ajándékot is útközben!

– Nem kell ajándék – jelentettem ki határozottan. – Csak gyertek haza, minél előbb!

„Lesz némi megbeszéltnivalónk” – gondoltam.

Ott volt például a pisztoly ellopása és a könyvtáros verbe fagyott hullája kezdetnek, de az események fényében ezek is eltörpültek. A kandalló mellett várakozó csizmámhoz siettem.

Üresnek látszott.

Nyilván nem lapult benne sem csokoládé, sem cukor, mégis megingathatatlan bizonyossággal tudtam, találok benne valamit. Ujjaim apró dolgokat tapintottak ki. Átszellemült arccal előhúztam és lassan a tenyerembe potyogtattam Szent Miklós ajándékait.

Öt véres lövedéket, melyet apám testében az orvosok a legnagyobb erőfeszítéseik ellenére sem tudtak megtalálni.

Maggoth

Hant

Elmúlt már
Benned nem is léteztem
Hangom: csend volt, egy üres teremben
Ölelésem: megkezdett mozdulat maradt
Illatom: eltűnt a szél keze alatt
Nyelvem, ha csípett: sosem mélyen
Csak arcom láttad és szenvedélyem.

Mia

Hontalan remény

Hideg, zord szél susog a kopár ágak között.
Egy hajléktalan didereg a betontömb mögött.
"Mondd, sanyarú sorsú ember, családod merre jár?"
Sietve viszek neki egy forró, gőzölgő teát.
"Ne aggódjon értem, - mondja -, nem ez az első tél,
mely kint a havas dombok között engem magányosan ér.
Már túléltem ennél keményebbet is, egy párat,
csak így karácsony tájékán fagyaszt meg a bánat.

Bár családom elhagyott, lelkem mégsem hontalan.
S volt idő, mikor létezésem nem volt haszontalan.
Nézzé, itt lent, a friss hó s a levelek alatt,
csendesén, a széltől óvva éledezik a mag.
Én nem búsulok, hát ne csüggedjen Ön se,
ha az embereknek nem tetszik a szomorú verse.
Nemsoká tavasz jön, s az elillanó tél emléke
lesz a magamfajta hazátlan melengető reménye."

Mab Tee

Kész

kik építették a köveket?
idővel mind elfelejtjük,
hogyan mi az előtörténetünk...

Strahlov

A gyermek

Sakkban tartasz engem te csöppnyi lélek,
oly törékeny, hogy mozdulni is félek.
Számomra ez egy ritka alkalom,
hisz elnyomott az álom, a karomon.

Figyelem, ahogy tüdődből a levegő
csendes méltósággal tör elő,
míg odabenn a testben valahol,
egy aprócska szív zakatol.

Nyugodt arcodon most az angyalok fénye ül,
és szarvacskáid pihennek, ott mélyen legbelül.
Alvó szemed néha meg-megremeg...
Pilláid ilyenkor lepketáncot lejtnek.

Léted számunkra nagy adomány,
az élettől kapott csodás hozomány.
Ha apai büszkeséggel kiejtem nevedet,
új értelmet kap a szó, sírig tartó szeretet.

Fuvallat

Néma sikoly

Méhed gyönyörű világom volt,
S lett most börtönöm.
Keserűség tölt el,
Elmúlt az öröm.

Napjaim megszámláltattak,
S ijedten várom végzetem.
Anyá, miért!
Miért nem szeretsz engem?

Mab Tee

Boszorkánytűz

Békapete, kígyónyál,
vénenber szakállá...
Bájlevesem fortyogjál,
légy a bűn halála!

Harmat cseppje, tört faág,
andalító mákony...
Forró üstben rút világ
ellenszerét gyártom.

Pusztuljon hazug szó, rom-
bolja lángok heve!
Tükrök százait szórom
szilánkként bele.

Közönyoldó angyal-könny
minden cseppje méreg,
annak, aki odafönn,
elveszejt egy népet.

Főzetembe a csalók
ellen vért keverek.
Bűnötökért árulók,
méltón megfizettek!

Békapete, kígyónyál,
vénenber szakállá...
Bájlevesem fortyogjál,
légy a bűn halála!

...
Boszorkányos főzet
varázslatos titok:
ártatlannak gyógyszer,
gazembernek gyilok.

Bódai-Soós Judit

Évforduló: A Flight 19 repülőraj eltűnése, 1945. december 5.

Ha valaki már olvasott legalább egy cikket a Bermudák eme különös zónájáról, vagy látott valamilyen ismeretterjesztő dokumentumfilmet, annak már értesülnie kellett a Flight 19 esetéről. Úgy tűnik, a témában ez már egy kötelező kör, az öt torpedóbombázó rejtélye összefonódott a térséggel.

A rejtélykutatók és az ellentábor, a szkeptikusok csemegeznek az eseten. Valószínűleg így lesz ez már mindig, mivel a repülőkről nem sikerült megtudni semmit máig. Kivéve, ha valaki megoldja ezt az esetet, mondjuk úgy, hogy rátalál a roncsokra. A tér-idő fizika határterületein zajló, nem hivatalos kutatás még hozhat itt is pár áttörést. Jellemző, hogy a sikeres filmrendező Steven Spielberg híres filmjében: a „Harmadik típusú találkozások”-ban, az első jelenetben, egy sivatagi homokviharban sértetlenül „megtalálja” az eltűnt gépeket...

Most az évfordulón ennek a kötelező körnek én is eleget teszek, örömmel.

Az amerikai haditengerészet floridai támaszpontján kezdődött. 1945. december 5-én délután a hőmérő 29 fokot mutatott, derült, nyugodt idő volt, könnyű északeleti szellő fúj. Az öt TBM 3R Avenger típusú torpedóbombázó felszálláshoz készült. Az Avengereket a pilóták előszeretettel hívták vasmadárnak, olyanok voltak, mint egy tank. Nehezek voltak és szívósak, még szinte szitává löve is képesek voltak repülni. Ugyanakkor, ha lezuhantak a tengerre, elégséges ideig fennmaradtak. Minden röpzibe több mint ezer mérföld megtételéhez elegendő üzemanyagot szivattyúztak. A kötelék 14.00 órakor gurult a kifutópályához, és tíz perccel később a levegőbe röppentek. A köteléket Charles Taylor hadnagy parancsnokolta. A feladatuk: a Bimini-szigetektől északra lévő Chicken Shoalsnál gyakorló támadás egy hajóroncsra. A pilóták éppúgy, mint a legénység, tapasztalt és kiképzés alatt álló repülőek voltak, így a gyakorlat rutin-eseménynek ígérkezett.

Most következik az első furcsaság. R. H. Whirsing hadnagy tanúja volt, amikor Allan Kosnar őrmester nem jelentkezett a felszállásra. Neki is a Flight 19-cel kellett volna repülnie. A sajtó később így idézte őt: „Nem tudom megmondani, miért, de valamilyen okból nem akartam ezen a napon a repülésben részt venni.” Az őrmesternek, aki gadalcanali veterán volt, már csupán 4 hónapnyi szolgálati ideje volt hátra. A veterán a csapatorvosnál kérte a repülés alóli felmentését. Erre hivatkozott, amikor később a mentőakcióhoz toboroztak embereket. Ennek okán a raj egyel kevesebb emberrel startolt... izé, itt jön a bökkenő. A repülőter jelentésében mégis az áll, hogy a kötelék teljes létszámmal, vagyis öt tiszttel és tíz közlegénnyel szállt fel! Mintha valaki az utolsó pillanatban elfoglalta volna a szabad helyet! Amikor ez kiderült, a támaszponton létszámellenőrzést tartottak. Az alakulat egyetlen tagja sem hiányzott!

15 óra 15 perckor a raj befejezte a gyakorlatot, és továbbrepült. A lauderdalei reptér tornyának rádiósánál jelentkezett a rajparancsnok:

Parancsnok (Taylor hadnagy): Hívjuk a tornyot, vészjelzés! Úgy tűnik eltértünk az iránytól. Sehol sem látjuk a szárazföldet... Ismétlem... sehol sem látunk szárazföldet...

Torony: Mi a pozíciótok?

Parancsnok: Nem vagyunk biztosak a pozíciókban.

VisionAndPsychosis.Net
National Archive Digital Sample Photo

Még abban sem vagyunk biztosak, hol vagyunk. Úgy néz ki, mintha eltévedtünk volna...

Torony: Forduljatok nyugat felé!

Parancsnok: Nem tudjuk merre van nyugat! Minden furcsa... Semmiféle irányt nem tudunk megállapítani. Még a tenger sem úgy néz ki, mint kellene...

Kb. húsz perccel később a bázis repülőoktatója elfogott egy beszélgetést az éterben, amint valaki egy Powers nevű pilótától azt kérdezte, mit olvasott le az iránytűről. Hallotta Powers választát: „Nem tudom hol vagyunk, úgy látszik a legutóbbi fordulónál eltévedtünk!” Sikerült felvennie a kapcsolatot a Flight 19 parancsnokával, aki azt mondta: „Mindkét iránytűm kikészült, megkísérlem megtalálni Fort Lauderdale-t!” Arra utasította, hogy repüljön észak felé, a Nap hátul legyen, míg meg nem látja a bázist. Ekkor már a rajnak a fenyegető üzemanyaghiány, a 100 km/óra erős-ségű szél, valamint a megbolondult iránytűk jelentették a legégetőbb problémát. Ez utóbbi így kommentálták: „bolondul táncolnak!”.

16.00 órakor a toronyban vették, amint Taylor hadnagy átadja a parancsnokságot Stivers kapitánynak. Izgatottan arról beszéltek, hogy valószínűleg átrepültek Florida felett, és

Charles Taylor hadnagy

most a Mexikói-öbölben vannak. A Flight 19 raj utolsó, az éter hullámain még fogható szavai állítólag így hangzottak: „Fehér víz fölé jutottunk... teljesen eltévedtünk...”.

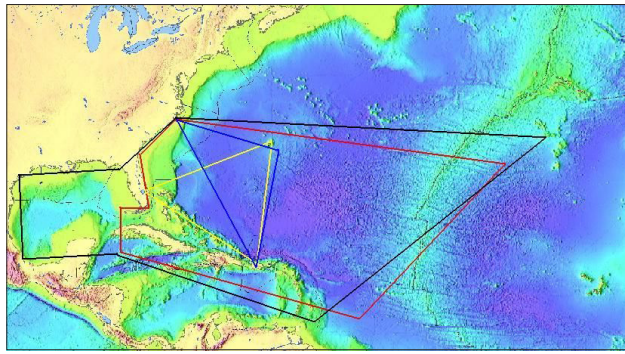
A raj felkutatására kiküldött Martin Mariner hidroplán fedélzetéről Cone hadnagy jelentette, hogy 1800 méteres magasságban erős szél fúj, aztán ez a gép is szépen eltűnt! Így aztán 5 helyett, 6 repülőt kellett kimenteni, a fedélzetükön összesen 28 emberrel! A hidroplánnal kapcsolatban egyébként minden forrás kiemeli, hogy ezt a gépet repülő benzintartálynak is hívták, és valószínűsíthető, hogy műszaki hiba miatt felrobbant. És itt megint van egy kis képzavar, mert arról is szólnak hírek, hogy Kosnar a Mariner fedélzetén részt vett a kutatásban! ...Akkor hogy adta a már idézett nyilatkozatot? Az eltűnés napján megkezdett kutatást a sötétedés miatt abba kellett hagyni, bár a Parti Őrség hajói egész éjszaka keresték a túlélőket. Másnap hatalmas mentési akció kezdődött, 240 repülővel, a Solomon repülőgép anyahajó további 67 gépével. 4 romboló, több tengeralattjáró, a parti őrség 18 hajója, a Banana River-i tengerészeti reptér gépei, a bahamai brit flotta és légierő egységei, magánrepülők, jachtok, és csónakok kerestek, de nem találtak semmit! Napi átlagban, reggeltől estig 164 felszállást hajtottak végre, átvizsgáltak 100.000 négyzetkilométernyi víztükröt és szárazföldet. Kutattak az Atlanti-óceánban, a Karib- tengeren, a Mexikói-öbölben, a floridai szárazföldön, és a környező szigeteken, 4100 órát töltve a kereséssel. Eredménytelenül. Több héten át, naponta átkutatták Florida és Bahama strandjait, valamilyen azonosítható maradvány után. Hiába!

A kutatás lezárultával a tengerészeti vizsgálóbizottság alaposan megrágott minden anyagot, és a hadbíróság is felmentette azt a tisztet, aki felelt a műszerek átvizsgálásáért. A bizottság értetlenül topogott az ügy előtt. Wingard kapitány ekképp foglalta össze ezt egy sajtótájékoztatón: „A vizsgálóbizottság tagjai még egy félig elfogadható jelentést sem tudtak összehozni az esetről.”.

Mielőtt továbbmennénk, egy fontos megjegyzés: „A Bermuda-háromszög rejtélye” c. modern legendárium, nem ezzel az esettel kezdődött, csak a sajtónyilvánossága. A körzetben, mely korántsem szabályos háromszög alakú, évszázadok óta történnek furcsa dolgok. Az első „hivatalos” észlelő maga Kolumbusz Kristóf volt, aki fénylő-fehér vízről, megzakkant iránytűről, borzongató égi fényekről írt, habár ezt nem szeretik emlegetni. A vitorlástól a modern hajókig, repülőkhöz sok minden eltűnt már itt. Egy részét meg lehet magyarázni, de sokat nem. A térség geológiailag aktív, és van olyan teória, hogy köze lehet a legendás Atlantiszhoz is. Az tény, hogy a környéken tengeralatti romokat találtak, sőt van olyan sziget is, amelyen antik lépcsősor vezet a víz alá! A bűvártechnika fejlődésével elkezdtek ezeket kutatni. Messzire vezethet ez, ha komolyan veszik végre! Mi több! Az ún. Bermuda-háromszög nem is az egyedüli ilyen pontja a földnek!

A földgolyó túloldalán, a Csendes-óceán Japánhoz közeli részén szintén van egy furcsa hely, amit Sárkánytengernek neveznek! A területet 8-12 km mély tengeri árkok határolják, és itt is hajmeresztő dolgok esnek meg. Vulkanikus törésvonalak, mágneses anomáliák, az ezeket befolyásoló tengeri és légi örvények, áramlatok.

Ezek mind halálos veszedelmet jelenthetnek, és különös, hajmeresztő eseményeket generálhatnak. A régi korok után a fejlett technika még érzékenyebb lehet ezekre. Egy szomorú példa következzen, ráadásul egy olyan évből, melyben hajsza híján vége lett az ismert civilizációnknak. 1983. szeptember 11-én, a dél-koreai légitársaság KAL 007-es utasszállítója hazafelé tartott a Csendes-

óceán fölött. Olyan modern navigációs eszközökkel felszerelve, mint a VOR, ODF, az OMEGA és a LORAN, mégis letért az útvonaláról, és behatolt a szovjet légtérbe. Egy szovjet vadász pedig lelőtte. 269 ember halt meg. A szovjetek először tagadták, aztán elismerték az akciót. Abban a légkörben kémrepülőnek nézték az utasszállítót. Hogy a gép pilótája miért tért le az útról, és miért nem jött erre rá? Talán a sarki izogon erővonalak a ludasak, melyek miatt a pilótáknak sokszor korrigálniuk kell az iránytű által jelzett irányt. Ha már a '83-as év, a „csillagháborús” év: vannak olyan elméletek, melyek szerint a geológiai törésvonalak „megkínzott” sziklái, a földköpeny alatti „haláltusájukban” olyasféle halálos sugarakat generálnak, mint a tervbe vett röntgenlézer! A „Sárkányháromszögben” is találtak elhagyott, sodródó hajókat, láttak furcsa fényeket, sőt, ezen a tájon is van helyi „bolygó hollandi” legenda! Erre egy példát ide írok: jó rég, 1881. június 11-én, a HMS Inconstant nevű brit hadihajó ügyeletes őre a következőket írta a hajónaplóba: „Reggeli 4 órakor keresztelte utunkat a bolygó hollandi... foszforeszkáló fényt bocsátott ki, mintha izzana a kísértethajó... Kétszáz méternyire volt tőlünk a brigg, az orrunk előtt. A hídon szolgálatot teljesítő tiszt is jól látta...”.

Visszakanyarodva a témánkhöz, az Avengerekéről azt szeretik hinni, hogy szerencsétlenség történt. Az internet többször is azzal találkoztam, hogy emberi mulasztás okozta a bajt. Ennek ellentmond az amerikai hadbíróság ítélete, amit már említettem. Ez azért is látszik lényegesnek, mert 1945 még háborús évnek számított, noha decemberre már véget ért. Talán nem tűnik túlzásnak, ha azt állítom, hogy negyvenötben egy hadbírósági vizsgálat még sokkal keményebb volt, mint egy pár év múlva! Még éltek a háborús reflexek! Ennek fényében egy felmentésnek komoly súlya van! Az amerikaiakat nem tartom amatőröknek, a hadbíróság döntése megalapozottnak kellett, hogy legyen. Ha pedig egy szintén háborús grémium, egy haditengerészeti vizsgálóbizottság nem tud dűlőre jutni, és ezt el is ismeri, akkor gáz van!

Lawrence David Kusche 1975-ös könyvében, „A Bermuda-háromszög rejtélye... megfejtve” azon iparkodik, hogy lerántsa a leplet a titokról, mely szerinte nem is létezik. Mindent igyekszik logikusan megmagyarázni, a Flight 19 esetét is. Hosszasan idézi az általa átnézett jegyzőkönyveket, mert szerinte a rádióüzenetek adják a kulcsot. A beszélgetések valóban érdekesek, bár időnként fölöslegesen terhelik az olvasót... szerintem. Azért persze kell ez, bár nem tudom biztosan, hogy mennyire elfogulatlan. Hogy miért? Kusche valószínűleg a nem sokkal előbb (1973) megjelent, és azonnal bestsellerré lett könyv, Charles Berlitz: „A Bermuda-háromszög” c. könyvére próbál meg reflektálni. Nálunk Kusche könyve 1979-ben, Berlitzé 1994-ben jelent meg. Érdekes, hogy Kusche azt állítja, a „Legenda” - ez lenne ez esetben a mostani cikk is - „újdontű” - így! - toldaléka az, hogy Taylor hadnagy esetleg beteg volt, avagy részeg.

Sőt ő volt az, aki a repülés alóli felmentését kérte, de a kérést megtagadták, mert nem találtak helyette mást... Na most én itt a laptop mellett ülve ebben nem tudok dönteni. Már csak azért sem, mert a két különböző felmentési kérelemnek eddig nem találtam nyomát a neten. Csupán Kusche és Berlitz állításai vannak, egyik-

nél Allan Kosnar, a másiknál Charles Taylor! Ez fontosnak tűnik: akkor ki volt, aki felmentését kérte, és megkapta, vagy nem?

Berlitz könyvében azt állítja, hogy 28 évvel később kitudódott Taylor hadnagy utolsó mondata, amit a kapcsolat megszűnése előtt a mikrofonba hadart. Állítólag így hangzott: *„Ne gyertek utánam...! Úgy néznek ki, mintha az úrból jönnének...!”*

Igaz, nem igaz? Nem tudom...

Az amerikai haditengerészetéről azért még bevillan egy másik eset, amelynek bizonyos részei rímelenek a Bermuda rejtélyre:

Az 1943-as évről az átlagnak leginkább Sztálingrád jut eszébe, ha valami eszébe jut egyáltalán. Dúlt a háború, földön, vízen, víz alatt és a levegőben. Nyugodtan kijelenthető, hogy '43-ban minden a háborúról szólt... még a tudomány is. Einstein felvetése nyomán gőzerővel készült az atombomba, az új korszak fegyvere, Németországban pedig mindenféle furcsa fegyvereket fejlesztettek. Ezek leghíresebbike a V-1 és a V-2, az újkori történelem első rakétái. De ezek egy évvel később léptek színpadra, más érdekességekkel együtt. Most maradjunk 1943-nál, egy olyan eseménynél, mely a modern idők legelső legendája, elsősorban azért, mert tagadják. Ha háború van, a technika gyorsabban fejlődik, mint békeidőben. Különös jelenség ez, mely végigkíséri az emberi történelmet. A II. világháború nem csak hadieseményekből állt, hanem lázas kutatómunkából.

Az amerikai haditengerészet vezetését régóta foglalkoztatta a hadihajók demagnetizálása, ami a kor egyik félelmetes fegyvere, a német mágneses torpedók elleni védekezést szolgálta. A minket érdeklő projekt valamikor az 1939-40-es évek környékén kezdődhetett. Az agyalás első fázisában Einstein volt az egyik javaslattevő, míg a másik pedig Dr. John von Neumann, akitől egy értekezése után az egyik tábornok megkérdezte, hogy erre a háborúra gondolt, vagy a következőre? A cél: elektromágneses mezővel aknákat és torpedókat semlegesíteni. Később már ún. fényelhajlítással egyfajta délibáb effektust akartak elérni, noha senki sem sejtette, ez milyen következményekkel járhat. Ebből a modellkísérleti fázisból aztán Neumann és Einstein ráhatásaival, a modellkísérletek után kezdtek meg egy valódi próba előkészítését. Tudnunk kell, hogy akkoriban egy hadihajót még az elnöknek se szívesen adtak csak úgy oda. A tengerészet görcsösen ragaszkodott az összes hadba vethető hajójához. Ez érthető is. 1943-ban vad farkasok vadászmezeje volt a Csendes-óceán, és a konvojokat mindenáron meg kellett védeni. Ehhez pedig sok cirkáló kellett. Lévén a kísérlet titkos, a bürokratákat nem lehetett beavatni. Az egyik tiszt ekkor mentőötlettel állt elő: keressenek egy olyan hajót, ami még csak készül. A felavatás és hadrendbe állítás előtti rövid időszakban könnyen elvégezhetik a kísérletet, alkalmilag verbuvált legénységgel. Így esett a választás az akkor még konstrukciós fázisban lévő Eldridge nevű torpedórombolóra.

Az előre gyártott elemekből készült hajó vízre bocsátása utáni szűk két hétben végezték el rajta az átalakításokat, elsősorban a több tonnányi műszer beszerelését. A kikötőkből toborzott önkéntesek ezután felszálltak a hajóra. Az erős elektromágnesek bekapcsolása után a hajó körül különös jelenségek kezdődtek. Ezek egyike egy furcsa köd képződése volt, amely a gyér számú beszámoló alapján erősen hasonlított a Bermudák környékén időnként észlelt ködhez, mely nem köthető az időjáráshoz.

Erről a ködről olyan emberek számoltak be, akiket a hírhedt „Háromszög” környékén észlelt furcsaságok gyűjteményében, a „majdnem eltűntek” közé soroltak. A köd mögött a hajó egyszerűen eltűnt, szertefoszlott a levegőben. A legénység ekkor még nem vált áttetszővé, ezért úgy nézett ki, mintha a levegőben sétálnának. Aztán az emberek is elkezdtek eltűnedezni, végül a DE-173-ból csupán a hajótest lenyomata maradt a vízen! Állítólag bonyodalmat támadt, amikor látva, hogy mi történik, a parton ki akarták kapcsolni a berendezést, de nem tudták. A helyzet kulcsa a hajón volt, ami eltűnt, de olyannyira, hogy az Eldridge DE-173 a philadelphiai kikötőből hirtelen Norfolokba röppent, majd negyedóra múlva visszatért. Amikor végre a hajó ismét felbukkant, szörnyű állapotban volt. A fedélzetén a drága berendezés darabokban, mintha ellenséges zárótűzőn jött volna át. A legénység még rosszabbul járt. Az emberek erős fejfájásról, rosszulértről számoltak be, amit az elektromágneses mező okozott. De még ők voltak a szerencsések, a legénység néhány tagja kihullott a saját tér-idő kontinuumjából, és végképp eltűnt, mások visszatértek ugyan, de a hajó acélfedélzetében, vagy falaiban. A túlélők vad dolgokról számoltak be. Arról beszéltek, hogy az Eldridge más dimenziókban járt, más univerzumok közt bolyongott, és a végképp elveszettek ott ragadtak ezeken a helyeken. Mások időutazásról számoltak be, ketten állítólag 1983-ban jártak, és ott instrukciókat kaptak, a visszatéréshez. Vagyis várták őket, és megmondták nekik, mit kell tenniük, hogy a balul sikerült kísérlet véget érjen! Ugyanis valamiféle időzárvány jött létre, és az 1947-ben (Roswell éve!) óvatosan újratekített kísérlet összekapcsolódott egy '56-os próbával, és '83-mal. Ez a zárlat kívülről feloldhatatlannak bizonyult, és csakis az Eldridge DE-173 fedélzetén lévő berendezés elpusztításával lehetett belőle kilépni. Úgy sikerült ezt az öngerjesztő folyamatot megállítani, hogy amikor visszakeveredtek a DE-173-ra,

nekiláttak szétverni a műszereket. Ezt az akciót egy 1983-as film: „A Philadelphia-kísérlet”, bemutatja. Egyébként a kísérletről és következményeiről egy másik, 1980-as film is regél, a „Végső visszazámlálás” című, bár ez sokkal populárisabb, és kevésbé „tényszerű”.

Most felmerülhet az olvasóban, hogy miként kapcsolódik egymáshoz a két ügy? Én kapcsolom össze ezeket, mivel azt gondolom, hogy ezek egy láncolat részei. Bár a Bermudáknál a tengerészettől függetlenül is történnek különös dolgok, a Flight 19 esete nekem mintha valamilyen következménye lenne a '43-as esetnek.

Szerintem, az 1947-es roswelli incidens is ennek a 43-45-ös sorozatnak egy darabja! Miért gondolom ezt? Azért mert Kusche szerint 1947 októberében Taylor személyi anyagát kiegészítették egy lappal, amely végképp felmentette a vélt felelősség alól, a raj elvesztésével kapcsolatban! A vád például az volt, hogy Taylor hadnagy részeg, esetleg beteg volt...

Szóval a nagy rehabilitációnak 1947. október a dátuma, ha igaz. Két hónappal a nagy port vert állítólagos „meteorológiai lufi” roswelli lepotyanása után...

Érdekes!

Források:

Charles Berlitz: A Bermuda-háromszög, Sárkány-háromszög, A Philadelphia-kísérlet

Lawrence David Kusche: A Bermuda-háromszög rejtélye... megfejtve

Richard Winner: Az ördög állkapcsa

Homoergaster

Kiküldött tudósítónk jelenti

Kiküldött tudósítónk jelenti:

A Szövetségi Nyomozóiroda egy férfit fogott el tegnap hajnalban a Mono-tónál, Kalifornia állam területén.

A kiszivárogtatott értesülések szerint a letartóztatott Bill Smith ipari mennyiségű sampont kísérelt meg a tóba juttatni, veszélyeztetve ezzel a terület élővilágát. Tettére a későbbi kihallgatás során azt a nem mindennapi választ szolgáltatva, miszerint – szó szerint idézem: „*Ki akartam nyírni azokat a rohadék marslakókat.*”

Bill Smith kissé sajátosan értelmezte a NASA pár nappal ezelőtti, idegen élet felfedezésével kapcsolatos bejelentését. Ugyanis tegnap este betört egy helyi nagykereskedelmi áruházlánc egyik központi raktárába, és eltulajdonított onnan két raklapnyi, az állam ide vonatkozó eladási listáját vezető sampont.

Szerencsére az ipari kamerák felvételeiről gyorsan beazonosították a férfit, így a bejelentéstől számított tíz órán belül sikerült lezárni a nyomozást, ami az elfogatással végződött.

Bill Smith az értelmetlen bűncselekménnyel kapcsolatban úgy nyilatkozott – szintén szó szerinti idézettel: „*Én csak állampolgári kötelességemet teljesítettem, mikor megtudtam a földönkívüli invázió tényét. Most kell cselekedni, ki kell nyírni az idegeneket, mielőtt Amerikára szabadulnának. Én egy hős vagyok, és ezek a barmok bűnözőként kezelnek. David Duchovni is büszke lehet rám!*” – fejezte be mondani-valóját, mielőtt elszállították egy pszichiátriai intézetbe.

Hírügynökségünk felkereste az ismert színészt, aki készséggel állt kameránk elé. A vele készült interjút hírösszefoglalónk után sugározzuk.

Craz

VADALMA

A sziklaszirt fürdik a nyári nap fényében. Az égen úszó felhőket nézed, amint lassan tovasodródnak. Friss szél kap hajad után, játékosan táncoltat egy tincset.

Almát eszel, majd eldobod a csutkáját.

Kinő, fa lesz belőle. Mosolyod csak nekem szól, és a pillanatnak.

Furcsa hangulat érint. Miközben átölellek, hagyom, hogy az érzés magával ragadjon. Édes. Mint csóкод íze.

.....

A sziklaszirt fürdik a nyári nap fényében. Az égen úszó felhőket nézem, amint lassan tovasodródnak. Friss szél ébred a lenti erdő felől, játékosan táncoltatja az ösvény melletti almafa ágait. Apró, pirosodó gyümölcsök integetnek felém, leszakítok egyet.

Rég jártam erre, tizenvalahány éve is annak. Elindulok a közeli forrás felé, megkeresni azt a helyet.

.....

Itt vagyok, azon a helyen. Egy kis szelete a világnak, de annál többet jelent. Tizenvalahány éve itt szeretkeztünk.

A fenyők megnőttek, de a fű ugyanolyan.

Furcsa hangulat érint. Miközben az almába harapok, hagyom, hogy az érzés magával ragadjon.

Keserű...

Craz

EGY FANTASZTIKUS NAP 2010-BEN

Immáron harmadik alkalommal került megrendezésre idén, december 11-én, szombaton az Egy Fantasztikus Nap elnevezésű, főleg a fantasy művelőinek, rajongóinak szóló rendezvény. Mi, a Lidércfény, mint hivatalosan felkért médiatámogató készültünk az eseményre, s négytagú stábunk rendben megérkezett a helyszínül szolgáló Sárkánytűz hálózat budapesti boltjába.

A bolt nyitása előtt öt perccel érkeztünk meg, így felöltött bennünk a gondolat, hogy talán nem jó helyen és időben vagyunk. (A gondolat háttérben a „mai nap munkanap” ténye is mocorgott.) Ám nem kellett sokat várakoznunk, s megérkezett az eladó, aki kinyitott, mi pedig hirtelen tömeget alkotva becsődültünk a helyiségbe. Elmondtuk, mi járatban vagyunk, ám az eladó nem biztatott bennünket, s közölte, többen is lemondták a meghívást. Ez azonban nem szegte kedvünket, bíztunk magunkban. Amíg a többiek megérkeztek – mert azért jöttek néhányan –, addig végigböngészünk a kínálatot, kezdve az antikvár könyvekkel. Találtunk is néhány kötetet, amelyek azóta már a saját könyvespolcunkat gazdagítják.

Elsőként Pozsgay Gyula, az Ammerúnia Műhely grafikus-a érkezett meg, aki elmondta, hogy Aldyr (a fő szervező) sajnos nem tud jönni. Viszont a lassan gyarapodó érdeklődők kellemes, kötetlen beszélgetésbe elegyedtek, illetve Gyula elmesélte az ammerúniás kötetek borítóinak történetét, valamint egyéb munkáiból is mutatott több jól sikerült alkotást. Ezután áttérte a szó a nyomdákra, s a kiadványokra. Az ekkor már jelen lévő Terenyey Róbert (a Delta Vision kiadó vezetője) itt kapcsolódott be a társalgásba, s miután arra a kérdésre, hogy érdekelt-e valakit a kiadvány határozott „Igen, hogyné, persze!” választ kapott, átvette a szót.

Maggoth, Craz, Cyrus Livingstone és Kojer Attila örömeire megkezdtuk előadásunkat a Lidércfény országjárása címmel. Pár programpontot elhagytunk, illetve elnagyoltunk, mivel úgy gondoltuk, hogy egy közös eszmecsere többet ér. Ezért a rövid ismertető után – hol, merre jártunk, kikkel találkoztunk, kikkel készítettünk interjút – feltettük az éves tapasztalatunk alapján bennünk megfogalmazódott kérdést: Miért vannak kevesen egy-egy rendezvényen, hol vannak a fiatalok, az új generáció? Ezen bizony komolyan elgondolkodtunk, ám nem csak sajnálkozásból telt ki mindez, hanem a probléma okának keresgélése után igyekeztünk reális megoldást találni. Hogy mit találtunk ki? Az legyen meglepetés. :)

Ezután áttértünk egy jóval vidámabb témára, mégpedig a Lidércfény készülő tematikus antológiájára, amelynek főszereplői (természetesen) a zombik, s az apokaliptiszis kezdetének helyszíne Simagöröngyös. A kialakult, kellemes beszélgetésben több új, jó ötlet is felmerült, a jelenlévők többször is hangosan felnevettek.

A következő programpont a KIMTE Fantasy díja volt, így a jelenlévő karcolatosokat faggattuk a témában, ám sajnos nem tudtak túl sokat elmondani. Igazából az derült ki, hogy egyelőre csak reménykedni tudnak a sikerében. Ezt erősítette meg a befutó Styra is, aki az egyesület titkára.

Míndeközben megérkezett az új írói generációba tartozó Bereczki Viktor novellista, majd később a két (másfél?) regényt maga mögött tudó, s a következőn dolgozó Soren Ward. Mivel sajnos a rendezők nem tudtak eljönni, csak telefonon értekeztünk velük, így a Lidércfényre hárult az a megtisztelő feladat, hogy kérdésekkel bombázhattuk az írókat. Eképpen meg lett tartva az Olvasók-Írók Találkozó is.

Igen sok érdekes dolgot elmondott, kezdve a hazai könyvpiac, kiadvány helyzetével, lehetőségeivel, árnyoldalaival, majd külföldi modelleket hozott fel példaként. Míndeközben időnként elkalandozott a filmek, sorozatok, könyvciklusok, írók, olvasók világába is, így a száraznak ható információk ellenére élvezetes két és fél – három órát hallgathattuk végig. Utoljára, egy kérdés kapcsán még kiderült, hogyan lehet, illetve érdemes fordítónak jelentkezni a Delta Visionhoz.

Ennek végétével rátérhettünk a következő programpontra, hiszen nagyjából túl voltunk az írói műhelyek találkozásán (Ammerúnia, Lidércfény), valamint az évtértékelőn. Így hát az addig körünkbe megérkezett

Ami azonban sajnos elmaradt, az a pezsgőzés, mivel mi nem érkeztünk a rendezvény közben beszerezni ezt a nemes nedűt, amit egyébként a rendezők biztosítottak volna. De se baj, ettől függetlenül minden jelenlévő nagyszerűen érezte magát, s a helyszínről távozva a Deák térig együtt metróztunk.

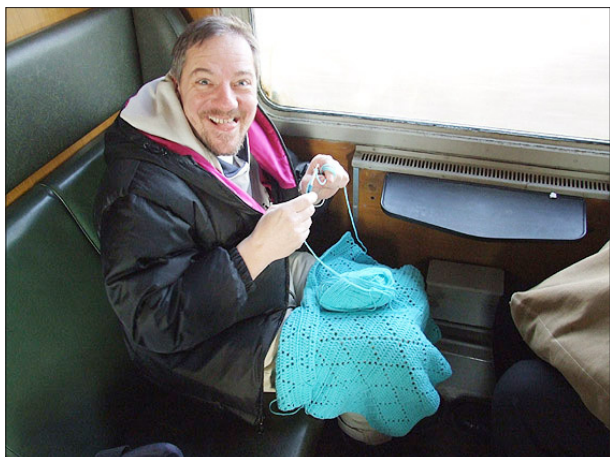
Összességében – annak ellenére, hogy a létszám mind a

meghívottak, mind az érdeklődők tekintetében nem volt túl sok – újabb jó kis rendezvényt tudhatunk magunk mögött, amely mondhatni családi hangulatban telt. Viccesen megjegyeztük, a rendezvény címe utólag az is lehetne, hogy „Egy Fantasztikus Nap a Lidércfényvel”. De ezt Aldyrnak el ne mondjátok! :)

Az elmaradhatatlan útiélmények

MÁV kontra utazóközönség, avagy mit kapunk a pénzünkért.

Szokás szerint vasúttal mentünk a rendezvényre, így korán kellett kelni, hogy a 6:35-kor induló személyvonattal elindulhassunk. Az orosz metróvagonokból átalakított vasúti kocsik eddig megbízhatónak bizonyultak, ezzel most sem volt gond. Azonban a fűtést vehették volna lejjebb, hiszen Szolnokig igencsak kimelegedtünk, s nem esett jól a fagyos szélbe kiszállni a vagonból. Mégannyira sem esett jól, hogy az érkező csatlakozásra felszállva a hideg nem szűnt meg létezni az utasfülkén belül. Csodálkoztunk is, amikor beléptünk a félig üres fülkébe, hogy egyáltalán van hely, azon pedig még jobban, amikor a bent lévők távoztak. Elsőre azt gondoltunk, tőlünk ijedtek meg, pedig akkor még meg sem szólaltunk azon kívül, hogy szabad-e az a néhány hely. Persze hamar rájöttünk, hogy az összetett probléma a következő volt: a vagonban nem működött a fűtés, így a műbőr ülések átfagytak; a bekapcsolt klíma hideget fűjt; a peronon lévő egyik ablakot nem lehetett rendesen becsukni; a felszállóajtó nyitva volt, amit szintén nem lehetett becsukni, így süvített be a jeges menetszél. Nos, ilyen körülmények között utaztunk Kőbányáig, bár a kalauz felajánlotta, hogy menjünk át egy másik vagonba, ahol van fűtés. Viszont ott még állóhely sem igen volt.

A békává változott Metró

A vonatos élményeink után nem csodálkoztunk rajta, hogy a metróra való felszállás előtt olyanok jutottak eszünkbe, minthogy a szerelvény majd megáll az alagútban, minden elsötétül, éles karmok kaparászása, csikorgása hallik kívülről (belülről?), és jönnek a Predátorok. Mosolyunk nem volt igazán őszinte. A felszállás után egy darabig minden rendben ment, ám egyszer csak a szerelvény váratlanul megállt az alagútban... Szinte egyszerre neveltünk fel, ezt már nem lehetett másképp kibírni. Szerencsére az áram nem ment el, nem hallottunk sem kintől, sem bentől kaparászást, s Predátorok sem törtek ránk. Az már csak hab volt a tortán, hogy a „*kérjük vigyázzanak, az ajtók záródnak*” felhívás elhangzása után egyetlen ajtó sem mozdult, csak valami halk erőlködés hallatszott a motorokból. Amikor pedig végül mégis becsukódtak az ajtók, valamiért újra kinyitáltak, hogy aztán darabosan ismét becsukódjanak.

A felszínre érve pedig megállapíthattuk, hogy megérkezett a tél, ugyanis apró, sűrű pelyhekben esni kezdett a hó. Gondoltuk, hogy ez hazafelé újabb problémákat generál.

Alagutaütés, vaspályaudvar

A rendezvény után metróval utaztunk a Nyugati pályaudvarra, s itt sem úsztuk meg, hogy egyszer le ne álljunk az alagútban. A vonat indulásáig még volt egy kis időnk – mint azt az információnál megtudtuk – ám a szerelvény már bent állt a vágányon, így felszálltunk rá. Szerencsére hazáig már nem ért bennünket különösebb meglepetés, ha csak azt nem vesszük, hogy minden rendben ment. Szolnokon közel egy órát kellett várni az indulásra, így bementünk az állomás épületébe, amelynek összes ajtajára ki volt ugyan írva, hogy „*Tél van. Kérjük az ajtókat becsukni*”, ám rendre az összes ajtó tárva-nyitva találtuk. Így édesmindegy volt, hogy az állomás épületében, a szabad ég alatt, vagy az aluljáróban ácsorgunk, de fájni már nem fáztunk, hisz az idő kissé megenyhült a hősesben.

Mivel hazafelé semmi érdekes nem történt, így magunk tettük érdekessé az utazást, kitalálva néhány agyament MÁV szolgáltatást. Jót neveltünk pl. a harminc kilométeres kalandtúrán, melyet nyolc óra alatt lehet megtenni fűtetlen vagonokban, vagy a trópusi viharon, ahol nagykabátban kell kibírni négy órát maxra felfűtött szerelvényekben. Persze aztán mindenki rendben és épségben hazaért eme élménydús nap végén.

Lidércfény HQ

11. Hol, hogyan jelenj meg írásaiddal?

Minden alkotónak szüksége van a nyilvánosságra, hiszen az alkotásokat nem magának szánja. Igaz ez az egyszerű népi fazekastól kezdve az irodalmi alkotókon át a művészvilág összes szereplőjére. Szükségünk van arra, hogy valaki fejünkre tegye a koszorút, megkoronázva a munkánkat.

Ám mit tegyen az a kezdő, akinek sem ismeretése, sem gyakorlata nincs a megjelenítésben? Csupán néhány dédelgetett írása noszogtatja, hogy kitörjön az ismeretlenségből.

Nehéz, ahogy mondani szokták, mint minden kezdet. Manapság pedig pokolian nehéz.

A mai állapotokra jellemző, hogy az a néhány tucat irodalmi alkotó, aki helyet kap a kiadónál, féltékenyen őrzi státuszát. Jó néhányan csoportokba verődve maguk alapítottak kiadót, és úgy publikálják műveiket. És ezek zártkörű társaságok, közjük furakodni lehetetlen.

Hol vannak már azok az idők, amikor egy kiadó alkotó műhely is tudott lenni, a szó nemes értelmében? Felfedeztek írókat, költőket, és egyengették első lépéseiket az akkortájt is rögös úton. Mindez azonban már a múlté, még akkor is, ha akad egy-egy kiadó, aki tehetségeket felfedezőnek vallja, képzeletét magát. Egyik szemük - ha nem mind a kettő - az eladási statisztikákat vizslatja, és valljuk be, ebben van is némi igazuk. Meg akarnak élni. És ez egyre nehezebb. Ugyanis az irodalmat - és itt a valódi, értékeket közvetítő irodalomra gondolok - tehát az irodalmat kedvelő és vásárló közönség bizony zsugorodik. Hála az oktatás lezüllesztésének, a média kritikán aluli színvonalának, a népeség kétharmada - de lehet, hogy még nagyobb hányada - irodalmi-művészeti analfabéta. A butasággal szemben pedig nincsenek észérvek.

E kis kiterő után nézzük, van-e valamiféle lehetőség a megjelenésre szomorú korunkban.

Először is itt vannak az **újságok, folyóiratok**. Ki-ki választhat kedvének, ízlésének, műfajának megfelelőt közülük. Nem árt azonban, ha az illető médiánál rendelkezik ismerőssel, netán patrónussal.

Magam is sokfelé próbálkoztam, de egy-két kivételtől eltekintve, nem sok sikerről számolhatok be. Az egyik külföldi magyar nyelvű napilap bizonyult a legígéretesebbnek, amelynek irodalmi melléklete fogadta írásaimat meglehetősen hosszú időn át. Aztán a rovat - a külföldi magyarsággal szembeni kisszerű viselkedés eredményeként - megszűnt, s így sajnálattal megváltam tőlük.

Itthon pedig sok az eszkimó és kevés a foka.

Akinek már kötetre való írása van, versek, novellák, netán egy regény, felkeresheti a kiadókat. A kiadók megtalálhatók az alábbi webcimen:

http://www.bibl.u-szeged.hu/mke_eksz/links/kiadok.html
(Igaz, a listát elég régen frissítették.)

A **kiadókról** előbb már ejtettem szót, most folytatom. A hagyományos kiadókkal nincs sok tennivalónk, el kell küldeni nekik az anyagunkat, és várni a választ (szerencsés esetben válaszolnak). Amit itt tudnunk kell: **kész, komplett műveket várnak!** Tehát nem részletet, szinopszist vagy egyebet. Ez fontos! Továbbá a kísérő levélben (melyben röviden bemutatjuk magunkat és tevékenységünket) szerepeljen minden elérhetőségünk.

A kiadókkal persze csínján kell bánni. Lehetőleg szerezzünk be minden elérhető információt arról, akivel közelebbi kapcsolatba kívánunk kerülni.

Először is lássuk, mi az, ami a szerző vállalt nyomja. Megír mondjuk egy regényt, amit ki kellene adni (nyomdai munkálatok), azután pedig a piacra kellene vinni, azaz eladni. Tehát kiadás (mindennel együtt, amit ez jelent) és értékesítés. Egyszerű recept szerint a szerző „szerez”, vagyis ír, a kiadó pedig az összes többiről gondoskodik.

Példa és tanulságképpen álljon itt az én esetem. A debreceni Tóth kiadó szinte egyedülként válaszolt érdeklődéssel egyik regényem ajánlásakor. A „Kereszt és kard árnyékában” c. Lucrezia Borgia életregényemet kínáltam nekik, levelemben megemlítve egyéb terveimet.

Nos, VI. Sándor pápa leánya nem érdekelte őket, viszont a 2. világháborús kalandregény-sorozatam tervezetének egyik darabján úgy látszik, megakadt a szemük. Ez kellene, írták, holott csak az első néhány fejezet volt még kész. Nos, nekiálltam, és két hónap alatt meg is írtam. Igaz, napi 8-10 óra munkával (rengeteg háttéranyagot kellett begyűjtenem, átolvasni, kimazsolázni, fordítani stb.), de sikerült a magam által vállalt határidőt tartani. Elküldtem a kész anyagot, majd megjött a szerződés, amit megkötöttünk.

A kiadó előzetesen magáról azt írta, hogy a legnagyobb könyvüzlet-hálózatokkal áll kapcsolatban, mint a Lira és Lant, Libri stb. Csakhogy ez nem volt igaz, mint később kiderült! Amikor a regény megjelent, tájékoztattam ismerőseimet, hol mindenhol nézhetnek utána a könyvnek, de sehol sem tudtak róla. Érdeklődésemre a jó Tóthék bevallották, hogy saját terjesztői hálózattal viszik szét ország-szerte a könyveiket, de nem könyvesboltokba. Intézményekbe, iskolákba terítik helyi bizományosoknak. Így történt, hogy a szerencsétlen szerző, aki ismertséget akart szerezni, csúfosan hoppon maradt. Amikor ezt szóvá tettem a kiadónál, csak a vállukat vonogatták, mondván, ha nem tetszik, álljak odébb. Így is tettem. (Meg kell jegyezni, a szerződéses összeget, a szerzői honoráriumot szó nélkül kifizették.)

Vigyázni kell hát a kiadókkal, de erről a későbbiekben még külön értekezem.

Egy újabb lehetőség - a piacgazdaság beköszöntével - hogy az ember maga is kiadhatja a kötetét, ez a **magánkiadás**. Ma már sok nyomda van, amelyik ilyesmit vállal. Kérésre megadott paraméterek szerint árajánlatot küldenek. A szerző által meghatározott példányszámban, küllemmel, teljes nyomdai előkészítéssel vállalják a megjelenítést, persze megfelelő ellenértékért. A terjesztés (eladás) aztán már a szerző dolga. Korrekt üzlet, ha az embernek módjában áll értékesíteni a művét. (Könyvesboltba ne nagyon vigyük, mert egyrészt azok kiadókkal állnak szerződéses viszonyban, másrészt minimum 40-50%-ot kérnek a szolgáltatásukért. Vagyis az általunk kalkulált árra még tegyünk rá 40-50%-ot, s ez lesz a kiskereskedelmi eladási ár. (Kérdés, ennyiért megveszi-e valaki?) Aki tehát ily módon kíván megjelenni, igen hasznos, ha megtanul kalkulálni.

Van azután egy köztes megoldás, ám a jelek szerint ez az értékesítést tekintve nem működik. Egy kiadó mintegy magánkiadasként megjelenteti a művedet, egy egyszeri kiadói hozzájárulás megfizetése után. Ez a hozzájárulás több százezer forint (majd egymillió), ami tulajdonképpen a nyomdai költségek majdnem egészét fedezi. A kiadó vállalja, hogy értékesíti a művedet, amiből nekéd - írják - busás hasznod lesz (persze, ha elkel az a néhány ezer példány).

Internetes fórumokon olvasható bejegyzések szerint az így kiadott műveket nem találták egyetlen könyvesboltban sem. Online könyvesboltokban viszont igen.

Magam is tettem egy kísérletet ezzel a kiadóval, elküldve nekik egyik regényemet. Miután kiadhatónak ítélték, küldtek egy paksamétát, benne kiadójuk zúzás, képes ismertetésével. A mellékelt levélben szerepelt a hozzájárulás majd egymilliósi összege, valamint az én többmilliósi részesedésem a teljes példányszám eladása után. Amikor válaszevelemben megpendítettem, hogy alkotásom után nem én akarok fizetni, hanem én várok honoráriumot, már nem is válaszoltak. Illetve egyszer, több hónap múlva kaptam még egy levelet, amiben újra felajánlották szolgálataikat, az előző hozzájárulási összeget mintegy 30%-al csökkentve. Erre meg már én nem válaszoltam.

Vannak azután kiadók, akik a hozzájuk forduló szerzőtől azt kérik, hogy **szerezzen szponzort** művének kiadásához. Ez ugyebár azt jelenti, hogy egy cég, egy vállalkozás pénzzel támogatja a szerző művének megjelenítését. A jelen gazdasági helyzetben ez ugyan nehezen elképzelhető, de próbálkozni azért lehet. Lényeges, hogy a szponzor, viszonzásul támogatásért kapjon valamit, amiért neki is megéri támogatni a szerzőt. Jelenlegi kiadóm például (útikönyveket írok neki) úgy motiválja szerzőit, hogy a könyv végén hirdetéseket jelent meg. A szerző által hozott céges hirdetéseket díjából részesedést ad.

Mint már említettem, a kiadókkal kapcsolatban körültekintően, lehetőleg minél több információ birtokában kell választanunk,

döntenünk. Az interneten sok adat elérhető, de érdemes tájékozódunk - ha mód van rá - és egy adott kiadóról szóló fórum-véleményeket is begyűjteni. Tanulmányok lehetnek az ott olvashatók, mások által tapasztaltak. (Keressünk rá a Google-ban a kiadó nevével, és jó esetben találunk ilyen véleményeket.)

Meg lehet említeni még a különféle **pályázatokat**. Irodalmi folyóiratok, intézmények szokták ezeket meghirdetni, melyeket versekre, novellákra, sőt olykor regényekre is kiírnak. A nyertesek sok esetben gyűjteményes kötetben jelennek meg, regények esetén önálló kötetben. Itt szinte mindig van nevezési díj is.

Az **internet** szintén egy fóruma a megjelenésnek, s talán a legegyszerűbb megjelenés. Véleményem szerint egy irodalmi alkotónak csak előnyére szolgál, ha van legalább egy weblapja (célszerű egy blogmotoros weboldalt készíttetni), ahol megjelenhet. Továbbá sok olyan irodalmi oldal létezik, ahová regisztrálás után bárki feltöltheti írásait. A kezdők között sokan vannak, akiknek első sikerét ez az online megjelenés jelenti.

Az irodalmi weboldalak igen gyakran hirdetnek pályázatokat is, amelyek általában bizonyos regisztrációs díj ellenében kínálják a részvételt. Díjaik többnyire online, esetenként periodikákban való gyűjteményes, papíralapú megjelentetést ígérnek tiszteletpéldánnyal.

A megjelentetés sokrétűsége azonban egy-egy mű vonatkozásában ténylegesen eléggé leszűkül, amint az a megvalósítás fázisába lép. Nincs tehát „királyi út”, ami bárkinek is fáradozás nélküli, könnyed megoldást kínálna.

12. téma. A megjelentetés buktatói

Amint valaki abban a kellemes állapotban leledzik, hogy kiadó által elfogadott művének megjelentetésével kell foglalkoznia, még nem dőlhet hátra székeében megnyugodva. Érdemes mérlegelnie néhány fontos körülményt, ismernie bizonyos könyvészeti, kereskedelmi, jogi és üzleti apróságot, ami a későbbiekben fontos lehet.

Említettem már esetemet egy kiadóval, akivel nem is a megjelentetés, hanem az értékesítés miatt támadt konfliktusom. Mint kiderült, a kiadói és a szerzői elvárások merőben különböztek, ebből adódott a nézeteltérés. (Sajnos ez később derült ki, és megváltam tőlük. Hogy hogyan alakult volna írói sorsom, ha az én elvárásaim teljesülnek, már soha nem fog kiderülni.)

Mint ahogy írtam, amikor közelebbi kapcsolatba kerülünk egy kiadóval, akiben szándék mutatkozik alkotásunk megjelentetésére, a lehető legalaposabban vizsgáljuk meg körülményeit. Minden lehetséges adatot gyűjtünk össze róla (az interneten erre van mód). Menjünk el könyvboltokba, könyvruházakba, nézzük meg, mi minden jelenik meg (kapható) az illető kiadótól. Beszéljessünk az eladókkal, kérdezzük meg mi a véleményük, tapasztalatuk, netán fogyási adataik vele kapcsolatban. Az sem közömbös, hogy a kiadó milyen küllemben adja ki könyveit. (Manapság a könyvek többsége puhatáblás (paperback) kiadásban jelenik meg, bizonyára anyagi okokból. Valamikor ez az olcsó kiadások jellemzője volt. Egy valamire való művet kemény táblával jelentettek meg, s ha nagy volt az érdeklődés, kiadták olcsó, puhatáblás változatban is.)

A megjelentetés példányszáma nálunk jelenleg igen alacsony. Egy új szerző örülhet, ha 3-5000 példányban kiadják. A példányszámnak szerepelnie kell a szerződésben. Ez azért fontos, mert az esetleges utánnomások (kérdés, honnan szerzünk erről tudomást, ha a kiadó nem közli) alapján újabb honorárium jár (igaz, alacsonyabb, mint az első kiadásnál).

A honoráriumot (szerzői jogdíj) kétféle változatban állapítják meg (erről a kiadó dönt, általában a nála alkalmazott változatot használja). Az egyik, amikor a kész műért egy összegben ajánl szerzői jogdíjat. Ez általában a kiadás bruttó összértékének 3-5%-a. Például: ha egy könyv eladási ára 2000 Ft, és 3000 példányban jelenik meg, akkor $(2000 \times 3000 \times 0,03 = 180.000)$ -Ft-ra számíthatunk az első kiadásért. (Az újabb kiadások általában az első kiadás jogdíjának 50-60%-át jelentik.)

A másik, a szerző szempontjából kedvezőlenebb változat, amikor az eladott példányok darabszáma után kapjuk a jogdíjat. Ezt általában negyedéves fogyás után számítják. Ilyen esetben a szerző a jogdíja tekintetében is teljesen ki van szolgáltatva a kiadónak, hiszen nincs módja arra, hogy helytálló fogyási adatok birtokába jusson. El kell

fogadnia a kiadója közlését. Érdemes tehát, ha mód van rá, az első megoldást választani.

Az értékesítés egyik kiadói fonákságáról már írtam saját esetemet idézve. Ez a kiadó dolga (mármint az értékesítés), nekünk az említett eset tanulmányként csupán annyi teendőnk van - mint említettem - hogy utána nézünk, valóban kaphatóak a kiadó által megjelölt boltokban, bolthálózatban a könyveik.

Azt azért érdemes tudni, hogy az értékesítő boltok szolgáltatósukért (mármint, hogy eladják a könyveit) min.40-60%-ot kérnek a könyv árából. Azaz egy könyv kiadói eladási árára a kiadó még rátesz 40-60%-ot, és ez lesz a bolti kiskereskedelmi ár. Ennyiért vásárolhatja meg a vevő.

Gondoljunk meg az előbbi példa alapján, ha egy bolthálózat eladja a 3000 példányt a 2000 Ft-os könyvünkből, minimum 2.400.000.-Ft-ot kaszál. (Persze, neki fenn kell tartania a bolthálózatot, de könyvünkkel semmi más teendője nincs, mint kitenni a polcra. És mennyit is kapunk mi, akik megszültük ezt a művet? Persze a kiadót sem kell féltetni, hiszen neki jut a 60%.)

Azért legyünk igazságosak, ha a kiadó - bármennyit is ad - miután kifizetett bennünket, az értékesítés egész kockázata az ő nyakába szakad. És mennyit ér ez a kockázat? (Lehet, hogy a könyvünk 80%-a raktáraiban marad. Azután törheti a fejét akciókon, leárazásokon, hogy megszabaduljon tőle.)

Itt vannak a tiszteletpéldányok. A kiadói szerződésben rögzítik, hogy hány példányt kap a szerző a megjelent műből ingyenesen, valamint milyen csökkentett áron (kedvezményesen) vásárolhat a saját könyvből, ha újabbakra van igénye. Ez általában rendben működik.

Szintén a kiadói szerződés tartalmazza a különféle határidőket. Ezek közül kettő igazán fontos, melyekre érdemes odafigyelni. Az első a kiadó megjelenésre vonatkozó ígérvénye (nem mindig szerepel, erről szeretnek megfeledkezni a kiadók). Mi ne feledkezzünk meg róla.

Miről is van szó? A kiadó megjelentetésre vonatkozó vállalt határideje, a kész, elfogadott kézirat beérkezésétől számítva. Ez lehet néhány hónap, vagy egy félév, hiszen a kiadónak ütemeznie kell a megjelentetéseit, és a szerkesztés, nyomdai előkészítés és átfutás is elég hosszú időt igényelhet. Minden esetre érzék el, hogy ez a határidő szerepeljen a szerződésben (alábbiak magyarázzák esetleges fontosságát).

A másik fontos határidő a tiszteletdíj (szerzői jogdíj) kifizetésének (átutalásának) határideje. Ez elvileg két momentumhoz köthető. Egyik a kész és elfogadott kézirat beérkezésének dátumától számított néhány hónap (ne menjünk bele hosszabb határidőbe, hiszen a munkát elvégeztük, nem egy év múlva akarjuk élvezni a gyümölcsöt), másik a megjelenés időpontjától számított néhány hónap. Hogy ez szinte majdnem ugyanaz, mint az előző? Bizony nagy különbség van a kettő között, s hogy mennyire nagy, arra álljon itt az én egyik példám.

Az egyik kiadóval kötött szerződéseim értelmében elküldtem a kész kéziratot, futottunk még néhány kört (korrektúra, szerkesztés, képek válogatása és feliratozása stb.), s mivel már előzőleg megjelentették hasonló könyvem, gondoltam, megy minden, ahogy eddig. A szerződésemben a honorárium kifizetésének határidejét a megjelentetéshez kötöttük (előzőekben ez működött is), az azt követő három hónapon belül, imígyen szólt a szöveg. Ám a kiadó anyagi nehézségekre hivatkozva (nem vesznek könyvet az emberek, válságban van a könyvpiac, egyetlen céljuk a túlélés stb.) nem jelentette meg a könyvem. Nem állt el a szerződéstől, csupán „jegelte” a megjelentetést. Így történt, hogy az elvégzett munkámért évekig nem kaptam meg a jogdíjamat, mert hiszen a könyv nem jelent meg, a jogdíj pedig így módon „nem aktuális”.

Mennyire más lett volna a helyzet, ha ezt a kifizetést a kész, leadott kézirat beérkezéséhez dátumozzuk!

Talán ebből is látható, hogy vannak buktatói a megjelentetésnek, s hogy a kiadói szerződést bizony alaposan át kell rágni. Nem vagyunk kötelesek elfogadni a kiadó elsőként megküldött szerződés-tervezetét. Meg kell próbálnunk a számunkra maximális előnyt kicsikarni abból. Persze nem árt, ha a kiadóval szemben belátóak vagyunk - és ennek hangot is adunk - és ekkor ugyanezt a kiadótól is elvárhatjuk. Legalábbis hivatkozhatunk rá.

Gyenge István

<http://kreativ-irasmuhely.gportal.hu>

Lawrence David Kusche: A Bermuda-háromszög rejtélye – megfejtve

A Bermuda-háromszög nével egy többé-kevésbé szabályos háromszög alakú területet illetnek az Atlanti-óceánon. A háromszög csúcsait földrajzilag Bermuda szigete, Puerto Rico és a floridai Miami városa alkotja. Ez a terület arról híres, hogy az ismert történelem során számos hajó és repülőgép tűnt el nyomtalanul ezen a tengerrészen áthaladva. Voltak olyan hátborzongató esetek is, amikor maga a hajó nem tűnt el, ám a legénységnek nyomát sem találták a fedélzetre lépő kutatók, mint ahogy az például a Mary Celeste nevű vitorlás felfedezésekor történt. Voltak olyan szerencsés egyének is, akik bár megmagyarázhatatlan jelenségeket tapasztaltak a Háromszögben utazva, mégis életben maradtak, és később beszámolhattak élményeikről. A furcsa eseményeket Kolumbusz 1492-es útjától kezdve egészen napjainkig sorolhatnánk, ám a dokumentált esetek zöme a XX. századra esik.

A Bermuda-háromszög történetét a közvélemény érdeklődésére adott válaszként több író is feldolgozta. A titokzatos eltűnések többségének megtörténtét egyik író sem vitatja, ám az eseteket nem egyformán magyarázzák. Az egyik véglet Charles Berlitz 1974-ben kiadott híres könyve, *A Bermuda-háromszög (The Bermuda Triangle)*, mely szerint az eltűnések mögött természetfeletti, vagy legalábbis a tudomány ma rendelkezésre álló eszközeivel nem megmagyarázható erők állnak. A másik véglet pedig Lawrence David Kusche könyve, *A Bermuda-háromszög rejtélye – megfejtve (The Bermuda Triangle Mystery – Solved)*, amely sokak szerint a Berlitz művére született válasz (melyre az író általában csak a nagybetűs Legenda néven hivatkozik), és a szkeptikus nézeteket képviseli. Mindkét említett könyv megjelent magyarul, ám kissé szokatlan módon. Annak idején a szocializmusban nem túl gyakran jelenhettek meg olyan művek, amelyek „áltudományos” kérdésekkel foglalkoztak, így Berlitz írását csak a rendszerváltás után, 1991-ben adta ki az Új Vénusz Lap- és Könyvkiadó. Kusche könyve viszont – valamilyen különös véletlen folytán – a Zrínyi Katonai Kiadó gondozásában 1979-ben megjelent magyarul, mégpedig egy magyar tudós, Dr. Székely András által írt, az imperializmust ostromozó utószóval kiegészítve!

Kusche könyvtárosként dolgozott egy arizonai könyvtárban, és sokan fordultak hozzá a Bermuda-háromszöggel kapcsolatos írásokat keresve. Mivel a témába vágó művek nem nagyon voltak elérhetőek, Kusche úgy döntött, hogy saját szakállára kutatásba kezd, és ír a témáról egy könyvet. Dicsérendő az igyekezet, ám a végeredmény sokak számára túl szkeptikusra sikeredett, így vannak, akik úgy gondolják, hogy Kusche valójában a floridai szállodatulajdonosok megrendelésére dolgozott, akik

attól tartottak, hogy a Háromszögtől való félelem miatt csökkenni fog forgalmuk.

Kusche álláspontját leginkább az alábbi idézet jellemzi:

Az összegyűjtött tények egybevetése és tanulmányozása annak a következtetésnek a levonására készítetett, hogy egyáltalán nem lehetséges olyan elmélet, amely a rejtélyt megoldja. A Háromszögben történt valamennyi szerencsétlenség és eltűnés közös okát keresni ugyanis semmivel sem logikusabb próbálkozás annál, mint ha például feltennénk, hogy egyetlen közös okra fogjuk visszavezetni az összes autóbalesetet, ami Arizonában valaha is megesett.

Kusche kutatómunkája során átolvasta a rendelkezésre álló korabeli forrásokat, újságokat és jegyzőkönyveket, levelezett az elérhető illetékesekkel és tanúkkal, azaz igyekezett az ismert eseteket minél pontosabban megvizsgálni. Az eseteket részletesen ismerteti művében, először leírja a Legenda szerinti változatot, majd közli velünk kutatómunkájának eredményét. Sok esetben a begyűjtött információ oly kevésnek bizonyult, hogy még csak valószínű magyarázatot sem lehetett adni, sőt nem egyszer még az sem volt bizonyítható, hogy a Berlitz könyvében eltűntnek jelzett hajó vagy repülőgép egyáltalán létezett valaha. Más esetekben sikerült annyi információhoz jutnia, amelyek alapján racionális – ám a roncsok hiánya miatt mégsem egyértelműen bizonyítható – magyarázatot lehetett adni az eltűnésekre. Így a Bermuda-háromszög rejtélye valójában nem lett megfejtve, ám Kusche elülteti az olvasó elméjében a kételyt, miszerint lehetséges, hogy mégsem az idegenek vagy mondjuk az atlantisiak a felelősek az összes eltűnésért.

Kusche következtetéseivel egyet lehet érteni, vagy akár kategorikusan el is lehet utasítani őket. Ettől függetlenül *A Bermuda-háromszög rejtélye – megfejtve* egy érdekes és olvasmányos könyv, melyet mindenkinek ajánlok elolvasásra, akit érdekel a Háromszöget övező legenda és elképzelhetőnek tartja, hogy létezhet racionális magyarázat is a rejtélyre. A magyar kiadás antikváriumokban szerezhető be, az angol nyelvű, 1995-ben megjelent változatot pedig az Amazon oldalán a cikk írásának pillanatában meg lehetett rendelni.

Kapitány

Békés karácsonyt

és

sikerekben gazdag új évet kívánunk

minden kedves olvasónknak

és alkotónknak!

Lidércfény HQ

